

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

**ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

*III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ*

18 березня 2021 року
м. Київ, Україна

2. Investory News (2019), "Good year: \$254 billion and other important figures in the venture market", available at: <https://investory.&news/vdalij&trik&254&mlrd&ta&inshi&vazhlyvi&cifri&venchurnogo&rinku/> (Accessed 2 October 2019).

УДК 336.64

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КАПІТАЛІЗАЦІЯ»

Ворожей Р.С., аспірант

*Науковий керівник – Давиденко Н. М., д.е.н., професор
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

В сучасному світі за умов ринкової економіки в контексті дослідження фінансового стану підприємства, ефективності його діяльності, часто вживається така економічна категорія, як «капіталізація». В світовій практиці «капіталізація» є основним показником за яким визначають вартість компанії.

Незважаючи на те, що на практиці поняття «капіталізація» вживається достатньо часто, єдиного підходу до визначення даного терміну досі не склалось. Саме поняття «капіталізація» є похідним від економічної категорії «капітал», тому доречним є спроби розібратись в сутності такого визначення, як «капітал».

Згідно із введенням в XIX столітті рядом західних вчених-економістів поняттям, капітал - це економічний ресурс, що визначається як сукупність усіх технічних, матеріальних і грошових засобів, використовуваних для виробництва товарів та послуг [1, с. 122].

На думку В. Д. Базилевича, «капітал» - це самозростаюча авансована вартість; певні вкладення або активи, які уможливають отримання доходу [1, с. 296].

С. Мочерний в «Економічній енциклопедії» визначає капітал як «сукупність виробничих відносин капіталістичного способу виробництва, за яких засоби праці, певні матеріальні блага, гроші, об'єкти інтелектуальної

власності та різні види цінних паперів тощо є знаряддям експлуатації, привласнення частини чужої не оплаченої праці» [2, с. 719].

Таким чином, багатовекторність економічної категорії «капітал» значно вплинула на теоретичні підходи до визначення сутності поняття «капіталізація».

Саму економічну суть поняття «капіталізація» можна розглядати в різних контекстах:

1. Капіталізація, як процес перетворення ресурсів у авансовану вартість для отримання майбутніх економічних вигод.

Такого підходу дотримується відомий український вчений-економіст Гриценко А. визначаючи капіталізацію як перетворення будь-яких ресурсів у вартість, здатну продукувати нову вартість [3].

2. Капіталізація, як процес, що забезпечує зростання капіталу за рахунок новоствореної доданої вартості.

Так С. Мочерний в «Економічній енциклопедії» визначає капіталізацію як використання частини додаткової вартості на розширення капіталістичного виробництва, а також процес вкладання частини доходів у цінні папери й отримання на них прибутку в формі відсотка капіталізації [2].

3. Капіталізація, як величина, що є індикатором ринкової вартості компанії.

В свою чергу О. Барановський трактує капіталізацію як показник, що розраховується множенням загальної кількості акцій даного емітента на середню ціну кращих котирувань акції на купівлю і продаж [4].

Узагальнюючи наведені підходи та беручи до уваги відсутність єдиного тлумачення поняття, можна стверджувати, що трактування категорії «капіталізація» потрібно визначати в залежності від контексту в якому аналізується економічна діяльність компанії.

Підсумовуючи вищезгадане, варто відзначити, що відсутність єдиного підходу до визначення поняття «капіталізація» робить неможливим формування загальної методології аналізу капіталізації компаній, в залежності від контексту використовують різні інструменти для оцінки даного показника.

Список використаних джерел

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 6-те вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2007. 719 с.
 2. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 1 / Б.Д. Гаврилишин, С.В. Мочерний, О.А. Устенко та ін.; відп. ред. С.В. Мочерний. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
 3. Гриценко А.А. Цифровий розвиток: структура, капіталізація та соціалізація. *Економічна теорія*. 2018. № 4. С. 5-20.
- Барановський О. Недокапіталізована економіка. *Дзеркало тижня*. 2003. 1-7 лист. № 42. URL: <https://zn.ua/ukr/business/nedokapitalizova>

УДК 330:332

НАДХОДЖЕННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ

Голованьова А.А., студентка

Науковий керівник – Скрипник Г.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Ключову роль в справі відновлення і збільшення виробничих ресурсів відіграють капітальні інвестиції, а відповідно і в забезпеченні певних темпів економічного зростання, складають матеріальну основу розвитку виробництва, і важливі як для економіки країни, так і для підприємства, яке їх здійснює.

Дослідженням проблем управління джерелами фінансування капітальних інвестицій займалися різні вчені, такі як К. Маркс, В.А. Гавриленко, Леонова Л.А., В.В. Вербицька, Л. Ловинська, Ф.Ф. Бутинець, та ін. Проте незважаючи на такий вагомий внесок вчених у вирішення даної проблеми, багато питань залишаються не вивченими до теперішнього часу.

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що аналіз інвестицій, здійснюваних у формі капітальних вкладень, дає можливість визначити напрямки залучення необхідних ресурсів для підвищення ефективності діяльності підприємства.

З точки зору використовуваних джерел фінансування, доцільно класифікувати капітальні інвестиції в такий спосіб:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ)
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
АКАДЕМІА WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. JERZEGO KUKUCZKI W KATOWICACH

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
«ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО
МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ
ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ»**

20 ТРАВНЯ 2021 р.

Україна, м. Дубляни

Гуменюк І. М., Гуменюк Д. М. ПРОБЛЕМНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	45
Євченко Т.І. АДАПТАЦІЯ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ГАЛУЗІ МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	47
Захарченко Н. В., Федун А. С. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РИНОК СТРАХУВАННЯ	51
Кириченко А.В. РИНОК СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ УКРАЇНИ В СТРАХОВОМУ ПРОСТОРІ ЄС	55

СЕКЦІЯ 3.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Онисько С. М. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЛЬВІВЩИНИ	58
Воробей Р.Є. МЕТОДИ ОЦІНКИ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ КОМПАНІЙ	61
Гембарська Н. Є., Данилків Х. П., Садура О. Б. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МАЛОГО ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	64
Деркач О.О., Теслюк С.А. ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	67
Дядечкіна С.П., Волошенко С.В. КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНДИКАТОР ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ	70
Ковальчук Н.О. ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	72
Корзунов А.В. ОЦІНКА ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	75
Носова А.В. УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	77
Оніщенко Ю.М., Зайцева Л. О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ КАПІТАЛІЗАЦІЇ КОМПАНІЙ	80

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямку є питання активізації інвестиційної діяльності сільських господарств окремих районів області в залежності від їх особливостей.

Список використаних джерел

1. Гура О. А. Інвестиційний клімат в Україні: сучасний стан та напрями покращення. *Економіка: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*. Харків, 2015. Вип. 15. С. 188-196.
2. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність. *Навчальний посібник*. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 472 с
3. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/system/files>.
4. Сільське господарство Львівської області у 2019 році. *Статистичний збірник*. Львів : Головне управління статистики у Львівській області. 2020.

Воробей Р.Є., аспірант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

МЕТОДИ ОЦІНКИ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ КОМПАНІЙ

В сучасних умовах ринкових економічних відносин одним з важливих стратегічних напрямків діяльності суб'єктів господарювання є управління вартістю компанії, спрямування зусиль на максимізацію капіталізації бізнесу.

Вартість компанії є одним з ключових показників ефективності діяльності корпоративного управління, а також індикатором, який виступає основою для прийняття інвестиційних рішень. Головна мета проведення оцінки компанії полягає у визначенні загального репрезентуючого показника рівня вартості суб'єкта господарювання в грошовому виразі.

Основні цілі визначення вартості компанії:

1. Придбання компанії. Оцінка проводиться потенційним покупцем бізнесу з для визначення доцільності інвестиції.
2. Продаж компанії. Оцінка проводиться власником компанії на етапі продажу для визначення справедливої вартості угоди.
3. Стратегічне планування. Оцінка вартості компанії проводиться з метою визначення справедливої ринкової вартості активів компанії, яка на балансі суб'єкта господарювання може бути завищена або занижена.

Амортизація активів або інші коригування проводяться згідно зі стандартами обліку, але далеко не завжди можуть відображати поточну ринкову вартість активів та їх здатність створювати майбутні доходи.

4. Залучення позикових коштів. Об'єктивна професійна оцінка вартості компанії підвищує довіру кредиторів та можливості до залучення значних сум позикових ресурсів.

5. Первинне або вторинне розміщення цінних паперів. Для власників підприємств, як і для інвесторів важливо мати оцінку вартості компанії одним з альтернативних ринковій капіталізації методів, що дозволить приймати більш обгрунтовані та вчасні інвестиційні рішення.

На сучасному етапі розвитку економіки України об'єктивна оцінка майнових комплексів або окремих активів є важливою складовою процесів приватизації, в результаті проведення якої за всі роки роботи Фонду державного майна України до бюджету надійшло понад 70 млрд. грн [1].

У світовій практиці для визначення вартості бізнесу застосовують велику кількість методів та підходів, але найчастіше проводиться оцінка на основі трьох основних підходів або їх комбінацій.

Таблиця 1. Характеристика основних підходів та методів оцінки вартості компаній

Підхід	Метод	Спосіб розрахунку	Характеристика
Дохідний	Капіталізації чистого доходу	$BK = \frac{П}{K_{вк}}$ П – очікувані доходи на рік K _{вк} – ставка капіталізації	Метод доцільно використовувати, коли компанія має стабільні та прогнозовані результати господарської діяльності.
	Дисконтування грошового потоку	$BK = \sum_{t=1}^n \frac{FCF_t}{(1+r)^t} + \frac{ЗВП}{(1+r)^t} + НА - ПК$ FCF _t – сума інвестиційного та операційного Cash-flow в періоді t ЗВП – залишкова вартість підприємства в періоді n НА – надлишкові активи ПК – позиковий капітал r – ставка дисконтування	Розрахунок вартості базується на спроможності компанії генерувати грошові потоки в майбутньому з врахуванням залишкової вартості активів підприємства та коригуванням на величину позикового капіталу.
Як правило, згідно з підходами до оцінки на основі доходу, вартість компанії визначають шляхом перетворення очікуваних майбутніх потоків економічних вигод в єдину суму шляхом дисконтування до теперішньої вартості за допомогою визначеної ставки.			

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій»

Продовження таблиці 1

Підхід	Метод	Спосіб розрахунку	Характеристика
Майновий	Оцінки вартості чистих активів	$BK = Ap - Zp$ Ap – ринкова вартість активів Zp – ринкова вартість зобов'язань	Метод заснований на приведенні балансової вартості активів та зобов'язань до їх ринкової вартості. Не враховує здатність активів генерувати дохід.
	Вартості заміщення	$BK = B3pa - Z\phi$ B3pa – повна вартість заміщення активів Z\phi – сума фінансових зобов'язань	Метод заснований на розрахунку витрат на повне заміщення активів. Характерний для капіталомістких компаній.
	Чистої балансової вартості	$BK = Ab - Z$ Ab – балансова вартість активів Z – балансова вартість зобов'язань	Метод заснований лише на показниках балансу. Простий у використанні. Не враховує позабалансові та ринкові фактори.
Як правило, згідно з майновими підходами до оцінки, для розрахунку вартості компанії необхідно визначити ринкову вартість активів та відняти від визначеної суми ринкову вартість зобов'язань.			
Ринковий	Минулих операцій	$BK = BПка * k$ BПка – вартість продажу аналогічної компанії на ринку k – коригуючий коефіцієнт	Метод заснований на підборі операцій з продажу подібних за розміром та галуззю економічної діяльності компаній та коригуванні суми угоди за необхідності.
	Компанії аналога	$BK = РКка + k$ РКка – ринкова капіталізація компанії аналога k – коригуючий коефіцієнт	Метод заснований на підборі подібної за розміром та галуззю економічної діяльності публічної компанії та коригуванні її ринкової капіталізації за необхідності.
Як правило, згідно з ринковими підходами до оцінки, для визначення вартості компанії використовується метод порівняння оцінюваної компанії з аналогічними компаніями на ринку. У випадку з методом минулих операцій до уваги беруться угоди з продажу аналогічних компаній, у випадку з методом компанії аналога до уваги береться ринкова капіталізація (кількість акцій помножена на ринкову вартість однієї акції) компанії аналога.			

Підсумовуючи систематизацію підходів та методів оцінки вартості компаній, що наведена в таблиці 1, варто зазначити, що жоден з підходів не є універсальним рішенням та потребує професійного судження при використанні в кожному окремому випадку. Беручи до уваги обмеженість інформаційної бази, використання дохідних та витратних методів для оцінки вартості українських компаній є доволі проблематичним та додатково потребує

внесення певних припущень, експертних оцінок та адаптації до наявних ресурсів даних.

Список використаних джерел

1. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 9 місяців 2020 року - Режим доступу: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/analitichna-dovidka-9-mis-2020_15453.pdf
2. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
3. Корягін М.В. Оцінювання вартості підприємства в системі бухгалтерського обліку [Текст] : монографія / М.В. Корягін. — Львів; ТОВ «НВП «Інтерсервіс». — 2012. — 261 с.
4. Коупленд Т., Коллер Т., Муррін Дж. Стоимість компаній: оцінка и управление. — М.: ЗАО "Олимп - Бизнес", 2005 — 576 с.

Гембарська Н. Є., к.е.н., старший викладач

Данилків Х. П., к.е.н., доцент

Садура О. Б., к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МАЛОГО ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Розвиток економіки України, зокрема фермерських господарств, характеризуються функціонуванням в умовах невизначеності і нестачі фінансових ресурсів. Такий стан речей потребує високого професіоналізму в управлінні фінансами, пошуку ефективних методів підвищення результативності фінансової діяльності, оптимізації рівня прибутковості, мінімізації ризиків. Зважаючи на критичний стан вітчизняної економіки, особливо гостро стають питання фінансування та управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств, значну частку яких становлять малі фермерські господарства.

Діяльність фермерських господарств регулює Закон України «Про фермерське господарство», а їхні інтереси представляє Асоціація фермерів і приватних землевласників України. Фермерське господарство є формою підприємництва, яку можуть створити лише родичі, об'єднавшись для виробництва, переробки і продажу сільськогосподарської продукції з метою отримання прибутку. Вони мають право наймати робітників за трудовим

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної конференції

**АГРАРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ**

*До Ювілею
економічного факультету*

70

Київ, Україна
23-24 Вересня · 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

*Міжнародна науково-
практична конференція*

**АГРАРНА ПОЛІТИКА
УКРАЇНИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ**

1951-2021

*До Ювілею
економічного факультету*

70

23-24 · Вересня · 2021 р.

- ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ В УКРАЇНІ
Червоний Д. В.
- USE OF ELAMINE FOR CREATION OF PRODUCTS OF THERAPEUTIC AND PREVENTIVE ACTION
Olena O. Cherednichenko, Tetiana S. Chichkina
- ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ
Якимовська А. В.
- СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РЕГУЛЮВАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ІСНУВАННЯ РАВЛИКОВИХ ФЕРМ
Яцун А. Г.

СЕКЦІЯ № 2

«ФІНАНСОВЕ ТА БАНКІВСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ І СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»

<https://meet109.webex.com/meet109/j.php?MTID=md32be4ced133531a90c14353ccbdcbff>
(101 аудиторія, 10 навчальний корпус, 15:30 год.)

Керівники секцій:

ДАВИДЕНКО
Надія Миколаївна доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Національного університету біоресурсів і природокористування України

ХУДОЛІЙ
Любов Михайлівна доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри банківської справи та страхування Національного університету біоресурсів і природокористування України

Секретар секцій:

ГІТЕНКО
Зоя Миколаївна кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Національного університету біоресурсів і природокористування України

НАЗВИ ДОПОВІДЕЙ

- СТАН ПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ В УКРАЇНІ
Аврамчук Л. А., Коляда К. В.
- УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ФУНКЦІОНАЛЬНА СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ СИРОВИННО-ПРОДУКТОВОГО КОМПЛЕКСУ
Буряк А. В., Дем'яненко І. В.
- ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
Войцехівська С. І.
- ДИНАМІКА СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПАНІЙ
Воробей Р. С.
- ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ПРИРОДНОГО КАПІТАЛУ
Давиденко Н. М.
- НАСЛІДКИ ЗМІН В ОПОДАТКУВАННІ ПДВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ
Долженко І. І.
- ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ
Свенко Т. І.

Ворожей Р.Є.

Аспірант кафедри фінансів,

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

ДИНАМІКА СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПАНІЙ

Агропромисловий комплекс відіграє важливу роль в структурі економіки України. За підсумками 2020 року сільське господарство забезпечило 9,3% ВВП [1], а продукти рослинного та тваринного походження, включно з жирами та оліями – 38,3% експорту [2].

В умовах глобалізації все більш гостро постає питання підтримання конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світових ринках. Для забезпечення постійного розвитку та найбільш повного використання виробничого потенціалу, агропромисловим компаніям необхідно формувати та цілеспрямовано підтримувати найбільш оптимальну структуру капіталу, котра має забезпечити фінансову стійкість підприємства та бути надійним базисом для інтенсивної інвестиційної діяльності.

В таблиці 1 наведено динаміку показників пасиву балансу, як джерела фінансування господарської діяльності найбільших публічних агропромислових компаній України.

Таблиця 1. Динаміка структури капіталу найбільших агропромислових компаній України за 2016-2020 рр. (млн дол. США)

Показник	Роки					Частка до підсумку в 2020 р., %	Відхилення 2020 р. до 2016 р., %
	2016	2017	2018	2019	2020		
Kernel							
Сукупний капітал	1 509	2 009	2 210	2 463	3 165	100	109,7
Власний капітал	997	1 157	1 177	1 346	1 494	47,2	49,8
Позиковий капітал	512	852	1 033	1 117	1 671	52,8	226,4
- Довгострокові зобов'язання	139	558	557	638	1 258	39,8	805,0
- Короткострокові зобов'язання	373	294	476	479	413	13,0	10,7
MHP							
Сукупний капітал	2 076	2 278	2 670	3 690	3 283	100	58,1
Власний капітал	693	986	1 098	1 596	1 254	38,2	80,9
Позиковий капітал	1 383	1 292	1 572	2 094	2 029	61,8	46,7
- Довгострокові зобов'язання	1 002	1 140	1 253	1 704	1 654	50,4	65,1
- Короткострокові зобов'язання	381	152	319	390	375	11,4	-1,6

Показник	Роки					Частка до підсумку в 2020 р., %	Відхилення 2020 р. до 2016 р., %
	2016	2017	2018	2019	2020		
Astarta							
Сукупний капітал	600	636	853	847	628	100	4,7
Власний капітал	369	415	419	489	414	65,9	12,2
Позиковий капітал	231	221	434	358	214	34,1	-7,4
- Довгострокові зобов'язання	77	70	107	128	140	22,3	81,8
- Короткострокові зобов'язання	154	151	327	230	74	11,8	-51,9
Industrial Milk Company (IMC)							
Сукупний капітал	159	180	198	298	280	100	76,1
Власний капітал	65	104	121	133	138	49,3	112,3
Позиковий капітал	94	76	77	165	142	50,7	51,1
- Довгострокові зобов'язання	58	31	19	94	90	32,1	55,2
- Короткострокові зобов'язання	36	45	58	71	52	18,6	44,4
Ovostar Union							
Сукупний капітал	110	131	146	146	131	100	19,1
Власний капітал	88	107	127	121	104	79,4	18,2
Позиковий капітал	22	24	19	25	27	20,6	22,7
- Довгострокові зобов'язання	12	10	6	5	6	4,6	-50
- Короткострокові зобов'язання	10	14	13	20	21	16,0	110

В результаті аналізу динаміки групи показників пасиву балансу вибірки з великих публічних агропромислових компаній, помітним є зростання сукупного капіталу в усіх аналізованих компаній. Частка власного капіталу в структурі балансу компаній з вибірки змінювалась неоднорідно, так в компанії Kernel та Ovostar Union частка власного капіталу знизилась у 2020 році в порівнянні з 2016 роком з 66,1% до 47,2% та 80% до 79,4% відповідно. В компанії Kernel зниження частки власного капіталу в структурі балансу спричинено більш швидким зростанням позикового капіталу, а саме визнанням в позиковому капіталі балансу прав на використання лізингових активів, відповідно до положень МСФЗ 16 та додатковою емісією євробондів у 2020 році.

Серед компаній в яких частка власного капіталу в структурі балансу зростає в 2020 році в порівнянні з 2016 роком, найбільший приріст цього показника спостерігається в Industrial Milk Company (IMC) – з 40,9% до 49,3% за рахунок зменшення суми поточних зобов'язань та стійкого зростання суми нерозподіленого прибутку.

Загальна тенденція до збільшення сукупного капіталу великих публічних агропромислових компаній, як спостерігається в репрезентативній вибірці, свідчить про стійкий розвиток аграрної галузі економіки, професійний фінансовий менеджмент, а також частковий вплив МСФЗ 16 за яким на балансі в позиковому капіталі визнаються права на використання лізингових активів, які відповідають встановленим критеріям.

Література

1. Валовий внутрішній продукт у I-IV кварталах 2020 року й у 2020 році - Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/express/expr2021/03/31.pdf>
2. Зовнішня торгівля України товарами у 2020 році - Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/express/expr2021/02/15.pdf>
3. Давиденко Н. М. Фінансовий леверидж в оптимізації структури капіталу в акціонерних товариствах / Н. М. Давиденко. – *Агросвіт*. - № 1. – 2015. – С. 10 – 13.